

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 5. listopada 1880.

List 45.

Enciklika

našega svetega Gospoda Leona XIII, po Božji previdnosti papeža, do patrijarhov, pervakov, nadškofov in škofov vesoljnega katoliškega sveta, ki ima milost in občestvo z apostolskim Prestolom.

(Konec.)

Pa tudi s smertjo Cirila in Metoda očetovska skerb rimskih papežev za slovenske narode ni zastala in ne odjenjala; temuč vedno se je jasno kazala v tem, da so branili pri njih svetost vere in varovali očitni blagor. In zares je Nikolaj I iz mesta Rima poslal Bulgarom mašnikov, da so ljudstvo učili, in škofa Populonienškega in Portuenskega, da sta vravnala novo keršausko družbo; enako je na pogoste prepire Bulgarov o svetem pravu sam dajal ljubeznjive odgovore, v katerih še tisti, ki so Rimski Cerkvi manj prijazni, posebno previdnost hvalijo in spoštujejo. In po žalostni nesreči razkolstva gre Inocenciju III hvala, da je Bulgare zopet spravil s katoliško Cerkvijo, Gregoriju IX, Inocenciju IV, Nikolaju IV, Evgeniju IV pa, da so jih v milosti sprave ohranili. — Ravno tako je znamenito sijala ljubezen Naših prednikov do Bošnjakov in Ercegovcev, ki so bili prekanjeni s kužnostjo napačnih misel, namreč Inocencija III in Inocencija IV, ki sta jim zmoto iz serc rovala; Gregorija IX, Klemena VI, Pija II, kateri so si prizadevali stopnje svete oblasti po unih okrajinah stalno vterditi. — Enako se ne smé misliti, da so majhen ali poslednji del svojih skerbí Inocencij III, Nikolaj IV, Benedikt XI, Klemen V obračali na Serbe, od katerih so z naj večí previdnostjo odvrčali zvižaje, ki so jim bile prekanjeno nastavljané, da bi se njih vera omajala. — Tudi Dalmatinci in Liburni so zarad stanovitnosti v veri in vzajemnih postrežb od Janeza X, od Gregorija VII, od Gregorija IX, od Urbana IV prejemale posebno vgodnost, tehtne in slavne pohvale. — Poslednjič je veliko spominkov blagovoljnosti Gregorija IX in Klemena XIV tudi v Srimski cerkvi, ki je bila v 6. stoletji po divjaškem navalu poterta, potem pa po bogoljubni prizadevnosti sv. Štefana I, ogerskega kralja, na novo vstanovljena.

Zato spoznamo, da smo dolžni Bogu hvalo, ker se Nam daje lepa prilika postreči slovenskemu narodu in delati v njegovo občno korist zarés ne z manjši gorečnostjo, kot se je vidilo vsaki čas pri Naših prednikih. Na to imamo namreč oko vperto, to edino želimo, namreč vse moči natezati, da bi ljudstva slovenskega imena

podučevalo večé število škofov in mašnikov; da se vterjujejo v spoznavanji prave vere, v pokoršini do prave Cerkve Jezusa Kristusa, in s skušnjo dan na dan bolj čutijo, kolika obilnost od naprav katoliške Cerkve pritéka v domače življenje in v vse stanove v državi. Zakaj one cerkve na-se obračajo naj več in naj večí Naših skerbí, in nič ni, kar bi močnejše želeli, kakor da bi mogli poskerbeti za njihovo korist in srečo, in da bi vse z neprestano vezjó edinosti imeli Seboj sklenjene, kar je naj večí in naj boljši zveza blagra. Ostaja le, da Bog, ki je bogat z usmiljenjem, Naše predloge spremlja in početja srečne stori. Mi pa si pri njem zagovornika vzamemo Cirila in Metoda, učenika Slovenov, in nadjamo se, da kakor njuno češenje hočemo razširiti, tako se bomo njunega nebeškega varstva vdeležili.

Torej velevamo, da odločeni dan 5. malega serpana, kterege je vstanovil Pij IX, srečnega spomina, bode stalen, in naj se dene v koledar rimske vesoljne Cerkve ter se obhaja vsako leto praznik sv. Cirila in Metoda z obredom manjšega dvojnika z dnevnícami in lastno mašo (cum ritu dupplicis minoris, Officio et Missa propria), kakor je to sveti zbor za postavne obrede odóbril.

Vam vsim pa, častitljivi Bratje, velevamo, skerbite, da se to Naše pisanje okliče, in kar je v njem predpisano, ukažite spolnovati vsim iz svečeniškega reda, kateri obhajajo božjo službo po obredih rimske Cerkve, in to vsaki v svojih cerkvah, okrajinah, mestih, škofijah in po redovniških hišah. Slednjič hočemo, na vaš svet in spodbudovanje, naj se sploh moli in prosi k Cirilu in Metodu, da po svoji mogočni milosti pri Bogu po vsem Jutru keršausko Cerkev brani, katoličanom prosita stanovitnost, razkolnikom pa voljo, da se s pravo Cerkvijo spravijo in zedinijo.

To, kar je zgoraj pisano, zapovemo kot veljavno in terdno, ne da bi temu nasprotovale svetega papeža Pija V, Našega predhodnika, ali druge apostolske dane vstanove o obnovi Brevirja ali rimskega Misala, ali pravila in navade, tudi iz nepomljivih časov, ali kar koli bi bili družega protivnega.

Ko znamnje pa nebeških darov in ko zastavo Naše dobrovoljnosti vam, Častitljivi Bratje, in vsemu duhovstvu in ljudstvu, vsakemu izmed vas izročnemu, z vso ljubeznijo v Gospodu podelimo apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru 30. kimovca 1880, Našega papeštva tretje leto. *Papež Leon XIII.*

Katoliška Cerkev.

(Konec.)

7. Vsled čudežno-naglega razširjanja Jezusovega nauka apostoli niso več bili zmožni nadzorovati in vladati vseh občin, ki so jih bili ustanovili. Njih bilo je premalo, med tem ko je število kristjanov vedno narasčalo. Kako so si pomagali? Pobožne in sposobne mladenče in može posvečevali so v škofe ter tim izročevali varstvo in vodstvo vernikov. Sv. Peter n. pr. je v Antijohiji ustanovil kerščansko občino. On ni imel namena ostati ondi, vero moral je oznanovati še drugim ljudem. Sčasoma zapusti mesto. Mar prebivalcem ni več bilo treba človeka, ki bi opravljal to, kar sv. Peter? t. j. moža, ki bi ljudi kerščeval, kristjane spovedoval, vse ravnal? Gotovo! Kaj je toraj storil apostol? Predno je odšel, je krepostnega kristjana posvetil v škofa, podelil mu je namreč zakrament sv. reda. S tem je posvečenec zadobil, kakor apostoli, oblast učiti, zakramente deliti, Cerkev vladati; njega so kristjani morali poslušati. Peter odpotuje v Rim. Okoli Antijohije je pa bilo še veliko krajev, kamor luč sv. vere še ni prisvetila. Tudi ti ljudje se morajo poklicati v Cerkev. Kako? Sv. Peter je novoposvečenemu škofu (episcopus, nadzornik) zapovedal, da naj tudi druge pobožnike posvečuje ter jih občinam za glavarje nastavlja. Ti so zopet dobili isto oblast. — Ako škof vsem kristjanom po mestu in po raztresenih vesnicah ni mogel sam pridigati, zakramentov deliti, za to je posvečeval duhovnike, ki so ga v službi podpirali. Navadno so to opravljali starejši in skušeni kristjani; od tod ime „presbyter“ (nemški „priester“), t. j. starešina. V sv. pismu (Act. 14, 21) beremo, da sta Pavel in Barnaba evangelij oznanovale v mestu Derbu, potem v Listri, Ikoniji in Antijohiji „poterjoč duše učencev, opominjajoč, da naj ostanejo v veri in da nam je treba po mnogih stiskah iti v kraljestvo Božje“, verh tega „postavivši jim starešine po cerkvah, molivši s postom, izročila sta jih Gospodu, v kterega so verovali“. A sv. Pavel svojemu učencu in škofu Titu (1, 5) piše: „Za tega del sem pustil te na (otoku) Kreti, da popravljaš, kar je nepopolno in da po vseh mestih postavljaš starešine (t. j., svečenike, duhovnike), kakor sem ti to zapovedal.“

8. Tudi sedaj so posamezne občine s svojim nadzornikom bile in ostale v zvezi med seboj, a vse te zopet s sv. Petrom. — Kristjani bili so v „medsebojni zvezi“, — kaj pomeni to? Ti si v zvezi s svojimi brati, s svojimi součenci, z vsemi ljudmi, ti si z njimi zvezan, to se pravi, da je nekaj tacega, kar vas derži skupaj. Veliko cvetlic skupaj z nitjo zvezanih stori šopek; kar veže eno cvetlico, to veže vse druge, vsem je nit vzajemna vez. Tako ti imaš nekaj, kar imajo drugi ljudje, namreč človeško naravo, t. j. lastnosti, ki jih nahajamo pri ljudéh; imaš tistega Boga in Očeta v nebesih itd.; s svojimi sošolci obiskuješ isto sobo, uči te isti učitelj itd.; s svojimi brati imaš iste roditelje, isto ime, isto domovino.... Ali: Naša soseska ni v nikaki posebni zvezi z drugo srenjo v Ameriki, pač pa je z našo sosednjo občino v ozki zvezi, ker obe imate iste postave, istega cesarja itd. Razumemo li sedaj, kaj hoče reči to, da so prvi kristjani bili v „medsebojni zvezi“? Kar si namreč opazil v jedni kerščanski občini, isto našel si v drugi, v tretji... Kaj pa je bilo to, kar jih je „vezalo“, t. j., kar jim je bilo vzajemno ali skupno? Vse je združevala „ena vera“ (Efež. 4, 5). Kar je veroval eden, to so za resnico imeli vsi. Verovali so vsi to in samo to, kar je učil Jezus ter apostoli v njegovem imenu. Če je n. pr. kristjan iz Rima prišel v Antijohijo, je tam slišal razlagati isti nauk, kakor v svoji domači občini.

Ako je kristjana v Jeruzalemu kdo vprašal: „Kaj vi tukaj verujete?“ dobil je odgovor: „Mi verujemo v jednega Boga v treh osebah, sprejemamo sedem ss. zakramentov“. Kdor je tudi le v enem delu si vere po svoje kvečil, takega so se kristjani ogibali, ga niso več prištevali med ude svojega društva. Sv. apostol Pavel je o resnici svojega nauka bil tako prepričan, da je kristjanom (Gal. 1, 8) smel reči: „Ako bi vam angel z nebes evangelij učil drugač kakor jaz, naj bo preklet!“ Nadalje so verniki povsod sprejemali svete zakramente, ki jih je bil Zveličar postavil, da bi si človek z njimi pomagal na „ternjevem“ in „ozkem“ potu proti nebesom. Posebno so se radi zbirali pri „lomljenji kruha“ (Act. 2, 42), t. j., pri daritvi sv. maše, kjer so z duhovnom hvalo dajali in priporočali se usmiljenemu Očetu. Ako je n. pr. v Rimu kristjan se težko pregrešil, moral se je greha obtožiti, a spovednik-duhoven podelil mu je odvezo z istimi besedami, kakor drugje kje v Aziji... Službo Božjo so apostoli opravljali po zasebnih hišah; poslopij za očitno službo nekaj niso mogli nekaj niso smeli imeti. Pokristjanjeni judje so se k molitvi zbirali po shodnicah ali sinagogah, posebno v jeruzalemskem templju. Tako so delali celo apostoli, kakor se nam to poroča o Petru, Pavlu, Jakobu, Janezu. Le kadar so verniki hoteli sprejemati ss. zakramente, opravljeni daritev sv. maše, tega niso mogli obhajati v judovskih zbornicah. Za ta namen zbrali so se kje v izbi kterega kristjana. Perva „cerkev“ v Jeruzalemu bila je ona soba, kjer so sprejeli „moč sv. Duha“. Očitno službo Božjo so začetkoma opravljali ob sobotah, a pozneje so jo apostoli preložili na nedeljo v spomin Jezusovega vstajenja iz groba in na spomin prihoda obljubljenega „Tolažnika“. — Nad vsimi kristjani je bil stražnik sv. Peter. Njega so verniki pripoznavali kot „varha ključev nebeškega kraljestva“, t. j., Cerkve (Cyrill. Jerus. catech. 2. n. 19.); vsi so vedeli, da je edino on od Gospoda „dobil gospodstvo v Cerkvi“ (Greg. M. in reg. past. p. 2. c. 6). Tudi ostalim apostolom, škofom in duhovnikom so biti pokorni, dokler so se ti oklepali skale, pečine, t. j., dokler so bili v zvezi s poglavarjem Cerkve ter so jih spoštovali kot namestnike Božje. Tako je iz posameznih manjših občin zložena ena edina a velika kerščanska občina, ki jo imenujemo „Cerkev“, t. j. (družba) Gospodova.

9. Ker je Cerkev družba vseh kristjanov, t. j. kerščenih ljudi, ki verujejo v Kristusa kot Sina Božjega in svojega Rešnika: od tod sledi samo ob sebi, da Cerkev od vere ločiti ne moremo. Cerkev je za vero to, kar je telo za dušo. Telo in duša, oboje vstvarjeno je od istega Boga in med seboj sklenjeno ter stori celega človeka. Tako je tudi Jezus v kerščanstvu napravil dva dela. Eden je duhovni in nevidljiv, to je verska resnica, svetost, dušno življenje...; drugi je zunanji, vidljivi in zemeljski, to je podučevanje v katoliškem nauku, zakramenti, služba Božja, predstojniki cerkveni itd. Oba dela sta od Boga, a njuna zveza — to je kerščanstvo. Kar Cerkev uči, varuje in zagovarja, vse v imenu Božjem, to ravno je — vera. Zamoremo sicer govoriti posebej o „Cerkvi“, a posebič o „veri“, kakor je to mogoče tudi gledé telesa in duše; toda kakor duše ne moremo razstaviti ali razdeliti od telesa, če želimo človeka ohraniti pri življenju, tako ne moremo vere odločiti od Cerkve, če hočemo ohraniti kerščanstvo. Kadar toraj slišimo ali beremo o Cerkvi, vselej mislimo tudi na vero; ako je pa govor o veri, si nje brez Cerkve misliti ne moremo, kakor si z besedo „človek“ vselej predstavljamo „telo“ in „dušo“ skupaj.

Iz ročenega sledi nadalje, da Cerkev ima podobno narav, kakor kristjani, t. j. duhovno in telesno ob enem. — Človek ni čisti duh, temuč mi smo bitja, imajoča

dušo in telo. Toraj tudi Cerkev ne more biti samo duhovna družba. Ona je duhovna, nebeška, Božja, ker izhaja od Boga, a našo dušo vodi k Bogu; ona pa ima tudi zemeljsko, vidno stran, ki naše telo veže s častjo, katero skazujemo Bogu ter nas popolnoma posvečuje v službi božji. Božji nauk, božja milost, češčenje božje, to je duhovna stran Cerkve; zunanost njena, službeniki, vidno znamenje pri zakramentih, šege in razne naredbe, to je vidljiva ali telesna stran.

* * *

Apostoli so duhovno poslopje, kteremu je Kristus dal podlago, zeló visoko „sozidali“. Oni so tu in tam vstanovljali kerščanske občine; té so imele lastne načelnike, a med seboj bile so v zvezi. Vsem je skupni varh in voditelj bil sv. Peter, a pozneje njegovi nasledniki. Ta družba, ki si je deržala enega in istega nauka, sprejemala iste zakramente, ki je imela vidnega skupnega poglavarja, ta družba imenovala se je — katoliška Cerkev. Beseda „katoliška“ je gerška ter v našem jeziku pomenja „splošna“ ali „vesvoljna“, ker Bog hoče, da bi vsi ljudje vseh časov in vsakega kraja postali pravoverni kristjani, udje sv. Cerkve. Apostoli so sicer pomerli ter šli po zasluženo plačilo, njihovih učencev tudi ni več na zemlji; ali Cerkev kot taka, t. j. kot vidni zbor pravovernih kristjanov pod vidnim glavarjem, obstoji še danes in obstala bo vse čase. M. K.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Vérnih duš spomin. Pircev spominek.*) Veliko ljubljansko pokopališe je bilo vsih Svetih in vérnih duš dan gosto napolnovano, vsa Ljubljana je tako rekoč vrela proti sv. Krištofu. Kdor ima le še iskrico občutnosti do svojih ljubih ranjcih, hiti ta dan na njih grobe, ali pa saj domá in v cerkvi zanje moli. Kako draga je vera v neumerjočnost duše in kako hladno poživljajoče je prepričanje, da smo tudi po smrti še z njimi v zvezi ter jim zamoremo še pomagati! Katoliška mati, ki ima polovico svojega serca v grobu, vendar v blagšem smislu — ki ima célo svoje serce pri svojem Bogu, — ona občuti na pokopališu, koliko je vera vredna, ktera jo uči, da njeni dragi niso zanj zgubljeni, da jih bo zopet vidila, da jim zamore še pomagati. Brezverna ali liberalno-verna mesena ljubezen pa obupno obleže grobe, kakor siva megla, ki je kakor brez cene, tako tudi brez stalnosti.

Razsvitljevanje in lepšanje grobov to je znamenje vere, in kdor se želi v veri na neumerjočnost in v ljubezni do ranjcih poterditi, naj gre na ljubljansko pokopališe vérnih duš dan; to je tako, kakor bi živi z mrtvimi zopet enkrat govorili in si med seboj dopovedovali, kako se enim in drugim že godí. Kakor je grob pri grobu, tako je ta dan venec pri vencu, luč pri luči, pa človek pri človeku, djal bi, ti, ki so na zemlji, unim pod zemljo roke podajajo, ko darove, molitev, milošnje in prošnje za-nje Bogu izročujejo; pa le kmalo, kmalo se zopet z njimi poslové in zopet pustijo same v tihih grobih. Neločljiv pa je spomin verske resnice:

„Blagor jim, kateri v Gospodu zaspé!“

In to budí drugo misel:

„Blagor jim, kateri v Gospodu živé!“

Tako n. pr. nedavno pokopani 94letni misijonar Pirc, ktereга spominek najdeš na sténi precej pri vratih ob levi, ko na pokopališe stopiš. Prav lično je uredjen v delavnici pri vdovi ranje. Naceta Tomana; misijonarjevo podobo pa, ki je na verhu, je lepo iz belega mar-

morja naredil g. Fr. Zajic. Spominek ima naslednji pomenljivi napis:

„Tukaj med mašniki počiva prečast. gosp. Frančišk Pirc, Indijanski misijonar, rojen 20. listop. 1785 v Kamniku, posvečen 1813 v Ljubljani, v duhovskem pastirstvu na Kranjskem bival 12 lét, misijonar v Ameriki 38 lét, v pokoju v domovini 7 lét, v Gospodu zaspal 22. pros. 1880.“

*Marsikteri Slave so sinovi
šli za žetvo slave križem-svet;
Našel slovez Ti si v zemlji novi,
Ki Ti s smertjo ni bil vzet.*

„Postavili Amerikanci in Kranjci 1880.“

Opomniti moramo, da kakor v življenji tukaj na Kranjskem, v bolezni, o smerti in pogrebu ranjcega, tako so tudi v napravljanji spominka bili preč. gosp. kanonik Andrej Zamejic tako rekoč vse v vsem ranjcemu. — Prišlo je za spominek 163 gl., kamen z delom stane 150 gl., glava na verhu 30 gl., za delavce še ni znano; vse bo znašalo okoli 200 gl. Bog daj večni mir vsim na pokopališu, posebej pa še tudi dobremu gosp. misijonarju Frančišku Pircu!

Iz Ljubljane. (*Potovanje k predstavljanju Kristusovega terpljenja v gornjem Amergavu na Bavarskem [Dalje]. Daljno potovanje in prihod v gornji Amergav*) Zapustila sva ob eni popoldne prijazni in lepi Inomost, ter se peljala z vlakom dalje proti Monakovemu. Železnica gre s početka po rodovitnem in izverstno obdelovanem kraju, mimo snažnih vasi in tergov ter mnogo drevoredov; hiše se po Tirolskem odlikujejo po vnani ličnosti. Bilo je ob petih ko sva se pripeljala v Kufstein, kjer je glasovita terdnjava, katero bil so Bavarci leta 1809 si prisvojili; to je od naše strani prva bavarska postaja. Stermela sva nad velikanskimi stavbami in deli, ktere je tukaj napravila vojaška vednost in umetnost v brambo bavarske dežele. Daleč na okrog segajo okopi (šance), nasipi, rovi in v zemljo skrite kazemate. Tukaj sva znamenjala avstrijski denar za nemške marke. V trdnem mraku odrinemo dalje, in tedaj je bil konec prijetnemu razgledu iz vozov. Kratkočasili so našu prijetni razgovori popotnikov, kateri so nama marsikaj zanimivega pripovedovali o lepi bavarski deželi; spoznala sva, da ondotno ljudstvo je močno omikano in pobožno, navdano spoštovanja do duhovskega stanú. V tej prijetni družbi smo dospeli v Rosenheim, lepo mestice, katero sva pa nazaj gredé pri belem dnevu bolj ogledala. Tukaj se deli železnica v dve panogi, ena derži proti Solnogradu, druga proti Monakovemu. Čakali smo pol ure, potem pa so nas potisnili na nov vlak, kateri je kmalo krenil proti Monakovemu. Potoma je nama verl gornji Bavarec, zvedivši, da potujeva v gornji Amergav k predstavljanju Kristusovega terpljenja, pravil veliko zanimivega o ondotni sv. igri, katero je l. 1870 že sam vidil, ter nama vse naznanil, kdaj da morava iz Monakovega odriniti, in kaj še dalje storiti da prideva srečno še o pravem času v gornji Amergav. Bilo je o poli polnoči, ko se pripeljamo na kolodvor glavnega bavarskega mesta, v Monakovo. Zdaj sva se poslovila s prijetno družbo, in se odpeljala z vozom blizo sredine mesta, z nama je bil tudi neki zdravnik z Ogerskega, kteremu je bilo Monakovo že znano; nasvetoval je nama dobro gostilno; tam smo vsi trije prenočili, in po odpravljani večerni pobožnosti se o poli ene k počitku podali. Obljubili smo si biti tovarši na potu v Amergav.

Zjutraj, v soboto ob petih, smo že na nogah, „omnibus“ nas potegne na kolodvor, kjer je raznih ljudi že na tisoče bilo, ki so čakali na odhod v gorenji Amergav. Imeli smo prav jasno in prijazno jutro, ko nas je vlak

ob šestih urno odpeljal iz Monakovega proti Tutzingu, veliki vasi, v kateri stoji velikansko poslopje, nekdanj benediktinski samostan. Po kratkem postanku smo nadaljevali vožnjo od tod po veliki ravnini proti Weilheimu, mesticu s 4000 prebivavci. Celi kraj se vidi prav rodovitno. Polja z lepimi setvami se verstijo s sadovnjaki, travniki in vasmí. Od tod gre v Polling, kjer se vidijo razvaline bivšega velikega samostana. Mimo snažnih vasi dospeli smo v Hugelfing, kjer je veliko železnih fabrik; od tod se razprostira plodovito polje, katero je na severu omejeno s planinami, v katerih derzno proti nebu stermijo beli velikani. Pri mesticu Murnavu se pokaže lepa dolina, v kateri se razprostira veliko jezero, Staffelsee imenovano; dolgo je 3 četerti ure in pol ure široko, 75 čevljev pa globoko; okoli jezera je viditi več majhnih cerkvic.

Kmaló zagledamo velik kolodvor ter postajo Murnav; tukaj je konec bavarske železne ceste, in toraj smo morali iz vozov. Iz voza hitimo pred kolodvor na cesto. Tukaj je bilo na več stotin kočij (fijakerjev): kakor volkovi planejo voznjači na nas in kličejo: „30 mark, drugi 35, tretji 20 mark bis Oberamergau!“ Ko sva se s težavo z enim vravnala, odpeljala sva se ob 10 zjutraj in z nama še dva druga gospoda, za nami pa silno veliko družih fijakerjev s popotniki, po široki gladki cesti proti Etalu. Na velikanskih gorah ob desni in levi je vladala že zima, v dolini spodaj pa mila jesen, višine so nam kazale sneg, nižave pa zelene travnike. Vozili smo se že nad dve uri, in pripeljali smo se do gore Sonnenberga, ktera je 5450 čevljev visoka. Naš fijaker, kateri nam je vedel med potjo marsikaj dopovedovati, in se vmes tudi prav po fijakersko odrezati, ter nas je s tim tako kratkočasil, da je bilo polno veselega smeha, nas zaprosi, naj se potrudimo zdaj v hrib peš iti. Vbogali smo ga, kajti gora je tako sterma, da je moral k prazni kočiji še par konjev pripreči. Krenemo jo toraj peš, pa ta hoja bila je silno trudna: komaj smo jo pripihali verh hriba, in to tem težje, ker je bilo med tem časom jelo silno deževati. Od dežja in potú premočeni smo verh hriba zasedli zopet voz ter smo se po lepi ravnini pripeljali v doželani gornji Amergav; bilo je ob dveh popoldne.

To je gorska vas, ki ima 313 poslopij, med temi je 244 hiš in 1200 prebivavcev. Deset lét je tu vse tiho in mirno, ali zdaj je čudo živahno in glasno. Vse mergoli ljudstva.

Oprašujemo naj poprej po stanovanju, toda vse je bilo že oddano, tudi vstopnih listov k predstavi Kristusovega trpljenja ni bilo več dobiti, oddanih je bilo že 6000. Kaj je toraj početi? Tolažili so naju s tim, da naj čakava do ponedeljka, ko se bo sv. igra zopet ponavljala; kajti kakor nama, godilo se je tudi mnogim drugim. S tim ne zadovoljna, sva prosila nekega poštenega zdravnika, naj nama preskerbi stanovanje in vstopnice, pripravljena sva dati tudi polovico več memo družih, samo da toliko časa ne zgubiva. Verli Bavarec se je res naju usmilil, ter nama pravi: Gospoda duhovna, le poterpita, storil bom za vaji, kar bo le mogoče.

Kupil nama je res od nekega vaščana vstopne liste, ter naju povabil k njemu priti v stanovanje. Manjkalo nama je besedi, dostojno se mu zahvaliti. Prenočila sva pri njem; bili smo štirje v prav majhni sobici, ktera ni imela ne omizja ne postelj, ter smo se na pogernjene tla vsi trudni vlegli.

Na vse zgodaj, bila je nedelja — 19. septembra — sva šla v cerkev, da bi ondi maševala, ali vse zastonj; več sto duhovnov ni moglo na versto priti, toraj sva bila le z drugimi pri sv. maši, in potem sva šla

proti prostoru za predstavljanja, ki je pod milim nebom, in je prostora za 6000 ljudi.

(Dalje sledí.)

Iz Ljubljane. (O potrebah bulgarskih katoličanov.) Dobili smo od misijonarja čast. o. J. Megliča pismo oziroma na bulgarski misijon, in ker je občne zanimivosti, upamo, da nam čast. gosp. misijonar ne bode zameril, ako pismo po večem naznanimo slovenskemu občinstvu. Glasi se:

Čital sem nedavno, kake reve so še le v zadnjih letih z Rimom zedinjeni naši mili bratje Bolgari, sosebno okolo mesta Kukuša, kjer je nekdanj pastiroval nezedinjeni, sedaj, hvala Bogu, zedinjeni škof Nil. Do serca ginile so me mile prošnje za podporo in ljubi Bog mi je dal misel, ki menim, da je dobra. Ker so pri nas neki gospod, z imenom Peter Kraemer, predstojnik cerkvenih parlamentov (des Paramenten-Vereines) za ubožne cerkve in o raznih časih razne cerkvene obleke na vse kraje pošiljajo, od kodar se s prošnjami do njih obračajo, in ker ravno kot predstojnik cerkvene reči po veliko nižji ceni dobivajo, kakor drugi; zatorej bi Vas lepo prosili, ako bi nam naslove teh krajev naznanili, ker Vi z mnogimi, tako s preč. o. Tom. Brseskom, dopisujete. *) Še bolje bi bilo, ako bi mogli Vi osim občinam in cerkvam pisati, naj se pismeno gledé reči, ktere potrebujejo, do č. g. Petra Kraemer-ja ali do superijorja ali tudi do mene obernejo v slovenskem ali nemškem, latinskem ali francoskem jeziku, bulgarski tudi jaz nekoliko umevam. . . . **)

Hvala Bogu! da se toliko Bolgarov spreobrača h katoliški Cerkvi. Molitev bratovščine ssv. Cirila in Metoda, ktera svetnika so sv. Oče Leon XIII pred vsem svetom unidan tako počastili — in za kar bi mi katoliški Slovani imeli veliko bolj hvaležni biti, ne more ostati brez sadú.

Da bomo tedaj to blago početje zedinjevanja bolj pospeševali, hitimo svojim bratom po mogočnosti na pomoč! Mi bomo to toliko rajši storili, ker so se naš prejšnji general superijor, Evgen Borè, toliko trudili za zedinjenje Bolgarov in ker imamo med Bolgari svoje sobrate misijonarje. ***) Prosimo pa, naj se nam natanko pové, ktere in kake reči so potrebne, da ne bomo zoper voljo nepotrebnih poslali, kar se je že zgodilo. Prav dobro bi bilo tudi, ako bi se one cerkve vendar le obernile do blag. g. barona Erstenberg-a: „Wien, Mariahimmelfortengasse Nr. 9“, ki mnogo pomaga vzhodnjim deželam.

Na Dunaji, 20. vinotoka 1880.

Jože Meglič, misijonar.

Naslov do nas:

H. H. Martin Derler, Superior der Missionspriester.

Ali:

H. H. Peter Kraemer, Missionspriester. Neubau, Kaiserstrasse Nr. 5 in Wien.

Ali pa:

Paramentenverein, Stumpfergasse Nr. 54 in Wien.

Iz Ribnice, 25. okt. Preteklo nedeljo se je obhajala v farni cerkvi Ribniški prelepa svečanost, ki je vredna, da se z nekoliko versticami v „Zg. Danici“ naznani in opiše. Velika cerkev je bila v vsih prostorih napolnjena,

*) Najbolj kaže take reči izročiti P. Tom. Brseska-tu, ali če je drago vredništvu tega lista, ali gosp. Val. Lah-u v Naklem, potem se bo že našla daljna pot. Vr.

**) To bodemo o prvi priliki naznanili P. Brsesku. Vr.

***) Imel je neko propagando za Bolgare ob Bosforu blizo Carigrada; menda jo oo. Lazaristi še vzderžujejo? Vr.

toliko je bilo iz sosednjih duhovnij privrelo pobožnega ljudstva. Z veliko azistenco se je obhajala slovesna zahvalnica, da je srečno dokončano v cerkvi novo delo, katero lepoto sloveče farne cerkve Ribniške močno povzdiguje. Naš domači umetnik slikar g. Volf je prezbitrij s prekrasnimi slikami ozaljšal. Pokazal se je zares pravega mojstra. Že marsikterega umetnika je rodila deželica naša, v njih številu bo imel vedno častno mesto slikar g. Volf. Slavnostni govor je imel rojak ribniški, preč. g. derž. in dež. poslanec K. Klun, v katerem je izverstno razlagal namen cerkvenih podob in njih zgodovino v teku stoletij ter pojasnoval še posebej pomen novih slik v cerkvi Ribniški. Slike so zares mojstersko izdelane. Kdor potuje skozi terg Ribniški, naj ne opusti pogledati cerkve, ktera je po svoji notranji opravi gotovo ena prvih na deželi. Nad velikim altarjem v stropu je naslikana presveta Trojica. Podoba Boga Očeta veličastno predstavlja vsemogočnost in očetovsko skerbljivost Stvarnika, podoba Božjega Sina, ljubezen in usmiljenje Odrašenika, skupni vtis presv. Trojice, obdane od množice angeljev z milimi obrazci je v resnici opanljiv. Ob stranéh so naslikani štirje evangelisti, Mojzes in sv. Janez Kerstnik, na vsaki strani po tri podobe vštric za moža visoke, vsaka podoba klasično delo. Pod temi podobami so v dopersni obliki naslikani štirje cerkveni očetje: na eni strani sv. Hieronim in sv. Avguštin, na drugi strani sv. Gregorij in sv. Ambrož, vsaka podoba s svojimi simboli. Med slikami so narejene krasne arabeske, posnéme tapét in marmorja v prav umetno razdeljenih barvah. Po vredbi g. Volfa je tudi drugi del cerkve z bledimi barvami okusno prebeljen. Kdor stopi v cerkev, osupnjen obstoji ter občuduje veličastno lepoto slikarije in vse notranje cerkvene oprave. Na dan slovesne zahvalnice je bilo ljudstvo do solz ginjeno od tolike lepote, vse je navdušeno hitelo k darovanju okrog altarja in stari ljudje obžalujejo, da zaradi starosti svoje ne bodo mogli dolgo časa več hoditi molit v tolikanj lepo cerkev. Pri slavnosti sta bila pričujoča tudi zastopnika c. k. gosposke, občespoštovana in verla gospoda, okrajni glavar Merk iz Kočevja in ribniški okrajni sodnik Peharec.

Hvala res gre g. mojstru in njegovemu pridnemu pomočniku, neumorno delavnemu gospodu dekanu Ribniškemu in tudi za čast Božjo vnetim in darežljivim Ribničanom. Slikarija stane z vsim skupaj 2500 gl. in vse je poplačano s prostovoljnimi darovi; cerkev nima lastnih kapitalov.

Iz Amerike. Wabasha Minn., 26. sept. 1880. (Konec.) Akoravno smo mogli že ob sedmih v nedeljo zjutraj odriniti, in katoliška cerkev je daleč od kolo dvora, sem vendar tako srečen bil, da sem pred odhodom še maševal. Ob sedmih nas dolgi vlak odpelje iz Bremna v Bremerski zavetnik, kamor smo še le ob desetih dospeli. Na poti tje sem zapazil, da so ljudje sploh na polji delali, akoravno je bila nedelja. Tako protestanstvo počasi pripelje v nevero. Ob dveh popoldne smo odrinili na morje. Vse je mergolelo na parniku, in na bregu se jih je velika množica zbralo, ki so z robci in s klobuki mahali, ter nam srečno popotovanje vošili. Godba je igrala, kapitan je povelja dajal, mornarji so sem in tje skakali in na vso moč delali; ljudje so pa nekteri peli, drugi se jokali, — prav ginljivo je bilo. 36 ur smo se vozili do Southampton-a na Angleškem, kjer je ladija kakih 12 ur ostala, in naložili so veliko robe, premoga, živeža itd., tudi se je nam še veliko ljudi pridružilo.

Poglejmo zdaj malo parnik, ki nas je v 12 dnéh čez široko morje srečno prepeljal. Imenuje se „Mosel“, eden naj lepših parnikov nemške družbe „Lojda“, ki

jih ima še 79 družih, manjših in večjih. Ime „Mosel“ bo še dobro znano tistim, ki so leta 1875 brali o strašni nesreči, ki se je na njem zgodila v Bremerski luki. Hudoben, brezbožen človek, z imenom „Thomas“, je namreč hotel to ladijo in vse v njej uničiti, da bi si bil s tem nekoliko tolarjev pridobil. Nakupil je nekaj blaga majhne vrednosti, ga visoko zavaroval, ter na ladijo spravil. Med svojim blagom je skrnil peklenko mašino, ki je bila navita, kakor ura, in prevideno je bilo tako, da ko bi ladija na sredi morja bila, bi se mašina sprožila, kladvo bi na dinamit vdarilo, in vsega bi bilo konec; on pa bi, se vé, zavarovani znesek potegnil. Strašen naklep, pa se ni ravno tako izšel, kakor je hudobnež bil odmenil. Ko so namreč njegovo robo v spodnje shrambe po vervi doli spušali, se ravno tisti zaboj, v katerem je bila peklenka mašina, izmuzne, pade, se sproži, in joj! strašni so bili nasledki; 48 mertvih, veliko ranjenih, znotranja naprava ladije vsa polomljena in razbita in ena stran parobroda, akoravno železna, tako poškodovana, da so mógli skoraj čisto novo narediti. Hudobnež pa, ko vidi, kaj se je zgodilo in ne more več ubežati, sam sebe ustrelil; vendar koj ne umerje, in še sam pové, da je iz zgoli lakomnosti to storil. Sreča je bila, da še ni bilo veliko ljudi na ladiji.

Druga nezgoda se je pripetila na tem parniku lansko leto. Sredi morja v tovornem oddelku, kjer je bilo grozovito veliko blaga, posebno svile, papirja, knjig itd., se je vžgalo in ogenj je tako hitro naprej šel in tako močan postal, da je bila ena stran parnika, rudeča kakor sam ogenj; vendar so ga zmagali. Ljudi je bilo okoli tisuč takrat na ladij; to je moglo biti vpitje in zdiho vanje! Take strašne nesreče so se že na našem parniku godile; vendar nas je v kratkem času in srečno prepeljal. Je pa ves železen, celó jaderniki (arbole) so železni; le znotranje naprave so nekaj železne, nekaj lesene. Dolg je okoli 400 čevljev, s tremi oddelki: prvi oddelek, prava kajuta je prekrasna sobana, okinčana, kakor sobe v naj lepših gradovih. Ta oddelek je le za bogatine in velikaše, ki hočejo tudi na morji prav prijetno živeti. Hrano imajo tako, da si nihče boljši želeti ne more, in naj bolj razvjen želodec mehkužnikov bi ne mogel reči zbrati, ki bi jo na ladiji ne imeli. Tisti, ki so v prvi kajuti, morajo pa tudi v primeri plačati. Drugi oddelek, ali druga kajuta je pod pravo, prav čedna in pripravna, ima čedne prostorne postelje in splošno mizo za vse. Hrana je tu prav dobra in plača se le tretji del več, kakor v zadnjem oddelku. Tretji oddelek je še nižej doli, je naj bolj prostoren, ker jih naj več v tem popotujejo. V tem oddelku biti, je pa že prava pokora. Po dnevi bi še bilo, ker človek se lahko na verhu spreha; ali po noči tam v smradu in kužljivem zraku spati, je pa neprijetno in nezdravo. Hrano imajo dobro in dovolj; vendar bi jaz vsakemu, ki se na morje podá, drugo kajuto nasvetoval, če mu je le mogoče. Stroj (mašina), ki ladijo goni, je grozno močan in velik. Vertilo (žravf) tehta 220 stotov in se 52krat v minuti okrog zavrti. Kotlov je šest, pa tako velikih, da ima vsaki 4 ognjiša ali žrela, v ktere se premog noč in dan baše; zato ga pa tudi 1600 stotov vsaki dan požgó. Dimnik meri 25 čevljev v okrogu, in vse drugo je v primeri v velikosti s tem, kar sem popisal. Ni čuda tedaj, da velikanski parnik, akoravno nabasan, kolikor notri more, vendar leti kakor ptica po zraku in od 150 do 160 ur v 24 urah preleti, posebno kadar mu še jadra pomagajo. Kapitan na tej ladiji se imenuje Neynaber in je eden naj bolj izurjenih kapitanov, kar jih nemški Lojd ima. Takrat je že opravljal svojo sto in trideseto popotovanje čez atlantiško morje, in ladijo „Mosel“ je že 102krat čez pripeljal; mora tedaj morje že dobro poznati.

Bilo nas je na parniku 1200 duš z vseh krajev, naj več, se vé, Nemcev, nekaj Čehov, Poljakov, Angležev, Ircev, trije Kranjci in en Hrvat. Večji del so bili protestantje, celó trije pridigarji, nekaj judov in kacih 50 katoličanov. Pet mladenčev se je skrivaj vrinilo v ladijo, akoravno se grozno pazi, da se noter ne priklatijo taki, ki niso plačali. Že v Bremerski luki so po noči zunaj po vervi gori splezali, ter se v čolnu, kakoršnih kakih deset ob ladiji visi, skrili, in cela dva dni prav mirno v tem gnjezdu čepeli, ter še le na širokem morju svojo nazočnost razodeli, ker vedili so, da jih kapitan v vodo ne bo vergel in tudi nazaj na Angleško se mu zaradi njih ne bo ljubilo peljati. Kaj je hotel z njimi? Malo ozmérjal jih je ter jih poslal spodej premog h kotlom metat, kar je bila gotovo dosti velika kazen zaradi grozne vročine, ki so jo mógli terpeti. Življenje na ladiji je kaj enakomérno; nič se ne vidi, ko voda in nebo, le samo vécsi se kaka ladija prikaže in vse jo leti gledat, kakor bi še nikoli nobene ne bili vidili. Mično je viditi, kako si ladije druga drugi znamenja dajo in se pozdravljajo: povzdignejo več zastav, vécsi celó 12, vsaka je različna od druge. S tem menda zvejo, h kateri deželi ali celó h kateri družbi se ladija šteje. Vzdignejo tudi še posebej prav veliko zastavo, ki kaže, kam se ladija pelje; to trikrat gori potegnejo in zopet dobi spusté, kar neki pozdrav pomeni in tudi, da je vse prav. Po noči dajo znamenja z bengaličnim ognjem v različnih barvah.

Jedó na ladiji po petkrat na dan, in čudno je, da akoravno človek nič ne dela, mu vendar vselej dobro diši, če ni bolan. Hrana je tako izverstna, da mora vsak popolnoma zadovoljen biti. Tudi imajo na vsakem pabrodu godbo, ki igra od poli enajstih do poli dvanajstih zjutraj, in zvečer od poli desetih do poli enajstih, da malo dolgi čas preganja. Sicer si tudi vsak po svojem skuša čas krajšati: nekteri pojó, drugi beró, drugi pišejo itd. Enkrat smo celó prihodnjega ameriškega predsednika volili, se vé, samo tisti, ki so bili že popred v Ameriki, in demokratični kandidat je dobil 39 glasov več kakor republikanski.

Vreme je bilo sploh vgodno, le dvakrat precej viharno, da se je ladija zibala, kakor bi orehova lupina bila. Perve 4 dni je bilo vse polno življenja in veselja; ali ko je prvi vihar prišel, je pa skoraj vse zbolelo. Polovica jih je v posteljo zlezlo, drugi so sicer na verhu čepeli, pa so se držali, kakor bi bili k smerti obsojeni; le malo nas je ostalo čverstih in zdravih. Čez par dni je pa zopet vse mergolelo na verhu kakor čebele, kadar po gerdem vremenu solnce zopet milo prisije. Enkrat nam je gosta megla nagajala, kar je naj večji nevarnost na morju, ker se zna zgoditi, da dve ladiji skupaj butite. Imajo pri dimniku veliko pišal, v katero hlap vsako minuto, dokler se megla ne prevleče, neizrečeno zatrobi, da se na široko in daleč sliši, tako, da se druge ladije varujejo blizo priti. Vsako noč dva mornarja čujeta in vsake pol ure zavpijeta, da je vse v redu. Varo res delajo, kar le morejo; in vendar se velikokrat nesreče zgodé. Enkrat, ko smo ravno na sredi morja bili, je mašina obstala, kar je vse grozno ostrašilo, ker so mislili, da smo na pesek ali na kako skala zapeljani; vendar ni bilo nič posebnega, neko majhno reč so popravili in šli smo zopet naprej. Umerli so: en kurjavec, ki se je preveč pregrel, in dva otroka, eden 6 lét star, eden pa še prav mlad. Po noči so jih vergli v globoko morje. Malo bolj resne je že to ljudí storilo, še bolj pa, ko je nek odrasel človek sam v vodo skočil in utonil. Bil je neoženjen, kakih 40 lét star, tergovec v novem Jorku, Nemeč po rodu, pa že dolgo v Ameriki, precej premožen, pa brez vse vere. Ker je imel posteljo v eni sobici z menoj, sem 4 dni popred že zapazil, da ni vse prav

pri njem, in misel se mi je vrivala, da bo kaj tacega storil. In res, neki lep dan, namesto da bi šel h kosilu, skoči v vodo in kmalo zgine. Obstal je parnik ter šel nazaj iskat utopljenca, pa zastoj. Dolgo so vozili v okrogu, gledali na vse kraje in držali čolniček pripravljen, da bi ga rešili; ali ni ga bilo več viditi. Listek je zapustil prijatlu, ki je z njim popotoval in iz tega pisma se previdi, da je revež to nalaš storil. Pravi, da se mu ne ljubi več živeti, da bo svojemu življenju konec storil itd. Tako pelje nevera človeka v samomor, ker, ako ne veruje ne v Boga, ne v neumerjočo dušo, čemu bi se trudil, če mu vse po sreči ne gre. Njegov prijatelj, ki ima ravno tako vero, namreč nobene, in veliko družih so ga blagrovali, češ, da je zdaj srečen, da nima več skerbi in križev, kakoršnih se človek na tem svetu znebiti ne more, dokler živi. O človeška slepota! Ta dan so bili večji del vsi precej osupnjeni. Bila je sicer godba zvečer, ali samo dva sta malo plesala in se s tem vsim zamerila. Nekaj protestantov se je prav slabo obnašalo, prav po zgledu in svetu Lutrovem; nekaj jih je bilo pa prav dobrih. — Rib smo malo vidili, nekaj morskih prešičev in dva soma, ki sta precej blizo ladije prišla.

Ker kapitanu ni dovoljeno svoje ladije v luko peljati, mora drugi to reč prevzeti in že daleč na morje naproti pride. Nam je prišel 200 ur daleč na proti v prav majhni ladiji. To je bilo veselje, ker zvedeli smo, da smo bili že blizo suhe zemlje. Prinesel je seboj tudi časnikov z novega Jorka in že na širokem morju smo brali, kaj se je v zadnjih dveh tednih po svetu godilo. Kakor lačen človek po jedi, tako so segli posebno Amerikani po časnikih. Bližali smo se novemu Jorku, z veseljem smo zagledali zopet suho zemljo, vreme je bilo krasno, vse se je radovalo, vse je bilo zopet zdravo, na vsakemu obrazu se je veselje in zadovoljnost brala. Keršansko serce se je hvaležno k nebesom povzdigovalo ter hvalilo Vsegamogočnega, da nas je tako srečno prepeljal čez nevarno morje.

Z novega Jorka smo se še tri dni vozili po železnici. V Milvavkih sem dijaka Janeza Solnca semenišču izročil. Spraševanje v latinščini je mógel koj napraviti, in spoznali so ga pripravljenega za prvi razred modroslovja skupaj z dijakom Ogolin-om, ki so ga gospod Stariha z Dolenjskega seboj pripeljali. Ako se bosta dobro držala, bosta že v petih letih duhovna.

Doma sem bil prav prijazon sprejet, dobil sem vse v lepem redu. Čast. gospod Jeram, moj sedanji pomočnik, je čverst misijonar, vnet za čast Božjo in jako priden. Nekatere mesce bova skupaj stanovala in delala; potem bo pa misijon razdeljen in meni bo samo mesto Wabasha ostalo. V kratkem času, ko je tukaj bival, je sprejel v sv. Cerkev prav učenega odraslega Amerikanca, ki sem ga že jaz popred malo podučeval in mu dobre knjige dajal. Kakor se kaže, bo prav dober katoličan, ker je dolgo dolgo v učenih knjigah iskal resnice in zraven veliko molil, tako, da je zdaj popolnoma prepričan, da je le sv. katoliška vera prava.

Naša šola se je pričela v začetku tega mesca; 150 se jih je vpisalo. Kranjci, ki jih je g. Šebat sem pripeljal, so vsi že delo dobili in so prav zadovoljni, nekaj jih je v Vabašah ostalo. Z Bogom!

J. Trobec.

Žalostno pirovanje v Javorjah. *)

Tudi v krogu jasnih svatov
Misli, da si slaba stvar,

*) Pirovanje je ženitnina.

Zjutraj vodja čilih bratov,
Zvéčer černe zemlje dar.

O povej ti, cerkev bela
Svetega Egidija, —
Kaj si z dnevom doživela
Svetega Agricija? *)

Danes bron tvoj posvečeni
Milo bije in berní,
Ko da glasi so zročeni
Mu slovesne važnosti.

Ali vabi k sveti maši?
Ali kliče v svet mis'jon?
Ali bližnji mu mejaši
V stiskah so ognjenih žón? **)

Zvon ne vabi k sveti maši,
Tud' ne kliče v svet mis'jon;
Niti bližnji mu mejaši
V stiskah so ognjenih žón.

To pak je zvonjenje milo,
Ki brezvercem dela strah,
Ko telo se je zvernó
Po postavi v smertni prah.

Glejte svatje hiše stare
Doljnih, bližnjih mu mejá,
Djali očeta so na pare,
Starašina ljubljen'ga!

Cvetko, mladi kmet iz Brodov,
Mož denarni, spoštovan,
Šel na migljej je Gospodov
Tje v merjočih tihi stan.

Biti obljubil starašina
Ženinu, nevesti je;
Pa ni bilo mu spomina,
Da le v grob na svatbo gre!

Predno ženina, nevesto
Tje pripelje pred altar,
Že zamenja častno mesto
Mu v ležišče hladnih pár.

Toraj zvon mi posvečeni
Milo bije in berní,
Ko da zdíbi mu zročeni
Svatov v bridki žalosti.

Lej! med svate tud' vesele
Ženitvanskih móž, ženic
Smert še meče svoje strele
Na osebe zornih lic!

Pričaj, pričaj cerkev bela
Svetega Egidija,
Kar si z dnevom doživela
Svetega Agricija.

Tudi v krogu jasnih svatov
Misli, da si slaba stvar;
Danes vodja čilih bratov,
Jutri černe zemlje dar.

Štefan.

Cvet in sad sveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Bila se mi je na vratu naredila bula, in sem se bala zgodnje smerti. Toraj se z velikim zaupanjem obrnem k Naši ljubi Gospej presv. Serca in k svetemu Blažu, — in še tisti dan mi je odleglo, še predno sem zdravila dobila, ter sem zamogla zopet dihati in delati; bula je zginila, in upati je zopet zdravje. Zatorej tisočera zahvala Naši ljubi Gospej presv. Serca in sv. Blažu!
V št. Vidu, 25. vinot. 1880. *Antonija.*

Št. 2. Naglo in silno nevarno je bil zbolel skerbni oče šesterih majhnih otrok. Bilo je malo upanja, da še kedaj ozdravi. Pa kader je naj večí sila, je božja roka naj bolj mila; to se je pokazalo tudi pri tem bolniku. Začele so zanj nekatere pobožne osebe devetdnevnicó na čast Naši lj. Gospej presv. Serca opravljati, z namenom, ako bodo uslišane, v „Zg. Danici“ razglasiti. In čudno, že tretji dan se mu je jelo boljšati in po opravljeni devetdnevnicí je že popolnoma zdrav. V tem slučaju moramo zopet spoznati, da je bila Naša lj. Gospá presv. Serca pomočnica v naj hujši zadregi, kjer je bilo videti, da ni nobenega upanja več. Ljubljena in češena bodi Naša lj. Gospá presv. Serca!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju, 26. vinot. 1880.
J. Z.

Prošnje.

V molitev goreče priporočeni: Dvé osebi prosite neke posebne pomoči oziroma na volitev stanú in poklica. — Duhoven priporočá smertno bolnega brata. — Bolna oseba. — Na očéh bolna oseba.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec listopad 1880.

I. Glavni namen: Izročenje slovenske mladine v Jezusovo in Marijino Serce in v priprošnje sv. Jožefa za varstvo zoper poboje in nečiste znanja.

II. Posebni nameni:

8. listopada. Čveterje „Kronani“, namreč: ss. Sevêr, Severijan, Karpofar in Viktorín, pod Dioklecijanom mučeni. Priporoč.: Zagórje sv. Helene (1593 duš). Obupujoči in maloserečni. Umirajoči.

9. Obletnica posvečevanska Lateranske cerkve Zve-ličarjeve v Rimu, ki je mati-cerkev keršanstva, kateri je prav za prav papež škof. Priporoč.: Nadanjeselo sv. Mihela vikšega angela (1180 d.). Serčnost Slovincem zoper smertni greh. Mali.

10. Sv. Andrej Avelinski. Priporoč.: Harije sv. Štefana, perv. muč. (770 d.). Stanovitnost v skušnjavah. Več šolskih mladenčev.

11. Sv. Martin šk. Priporoč.: Suhorje sv. Nikolaja šk. (730 d.). Deviški stan. Duše v vicah.

12. Sv. Martin, papež in muč. Priporoč.: Postenje sv. Antona Pad. (599 d.). Odpravljenje kletvinje, pridušanja itd. Keršanska pravica, posebej Slovincem.

13. Sv. Homobon, kupec v Kremoni, posebao dobrotljiv in spokoren, umerl pri sv. maši l. 1197. Pripor.: Vipavska dek. fara sv. Štefana perv. muč. (1920 d.). Prostomišljakov sprazobernjenje. Vera, upanje, ljubezen.

14. Šest in dvajseta nedelja po Bink. Evang.: Gorušičino zerno (Mat. 13). Varstvo Marije D. Pripor.: Št. Vid (2443 d.). Zvesto češenje Marije D. Cerkev pri jutrovih Slovanih.

*) Agricij, škof v Trieru (Treviru) † l. 335. Spomin 13. prosinca.

**) Žona ali groza.

Male duhovne vaje.

Prizanašljivost. Sovražniku zares prijazno besedo reči je večji djanje, kakor kako celo kraljestvo si podvreči. (Pravilo življ.) — Moli vsak dan: Jezus na križu, daj mi dar pohlevnosti!

Listek za raznoterosti.

† V. č. kapitel Ljubljanske škofijske cerkve je 30. vinot. naznanil, da preč. gospod Jožef vitez Hilmajer, korar Kürchperg- in grof Gallenberg ove vstanove pri tukajšnji škofijski cerkvi, škofijski svetovavec in zlatomašnik, je ta dan po kratki bolezni umerl, previden s svetimi zakramenti za umirajoče v 81. letu starosti in v 58. letu mašništva. Prelép pogreb ranjcega je bil v nedeljo popoldne, 31. vinotoka ob 1/45; v korarski hiši pred škofijo šte. 13 so truplo vzdignili, v stolni cerkvi sv. Nikolaja blagoslovili; potem ga je silna množica iz vsih stanov spremila na pokopališče k sv. Krištofu. Med spremljevalci so bili tudi premil. gosp. knez in škof, deželni c. kr. predsednik in dr. vis. gg. — Pokopovali so ga milgsp. stolni prošt Jožef Zupan. Vis. čast. kapitel priporoča ranjcega častitim duhovnim bratom, prijateljem in znancem v pobožno molitev. R. I. P.

Vloge duhovske. Po vabilu škofijskega lista št. 9 imajo čast. gg. duhovni poslati do dekanij, in le-te v škofijo: Število duš v vsaki duhovniji; koliko cerkvenih praktik in imenikov potrebujejo; izkaz prebivavstva po verski različnosti; če so se zgodile kake spremembe v poštni zadevi posameznih kuracij; naznanilo okrajnih in krajnih šolskih nadzornikov; naznanilo kacij najdenih pomót v letošnjem duh. imeniku, in če je kaj potreba k dopolnjenju krajnega kazala.

Zadnja tombola v katoliški družbi je pridobila 40 gl. 75 kr. čistega dohodka ubožnim Vincenske družbe št. jakopske konference.

Večerni govori v katoliški družbi se zopet pričnó 17. tega mesca zvečer ob 7 v družbinih prostorih. Želeti je, naj bi se letos še več poslušavcev vdeleževalo mikavnih in podučnih govorov. Obljubilo je že precej gospodov, da bodo govorili.

Pastoral, für angehende und wirkliche Seelsorger, von dr. Andreas Gassner. Tega koristnega dela, ki smo ga nedavno naznanili, je ravnokar na svitlo prišel drugi zvezek od 161. do 320. strani. Vse delo bo obsegalo kacij 6 zvezkov po 10 pól à 80 kr. — Oblika po zunanem in notranjem je kaj prijazna; naj več pa je vredno, da priden čitatelj vselej do prihodnjega zvezka lahko prešnjega dobro preštudira in neverjetno veliko koristne in potrebne vednosti pridobi.

Na Dunaju je 8. u. m. nanagloma umerl doktorand verli g. Jan. Jarc; gredočega domu je kri zalila. Bog mu daj večni mir!

Je že dosti vetra. Po švedski kraljici Kristini so bile prišle perve pahljače (veternice, Fächer) v Pariz. Precej poprosijo dvorkinje neke francoske kneginje privoljenja, da bi si smele tudi one s pahljačami veter delati. Princesinja pa jim prošnjo odbije, rekši: „Ste mi že tako dosti napihnjene, nočem, da bi še več vetra delale.“

Pih, pah, puh:

Al tebe kaj moti duh?

Poslednje novice. Svét prihaja čedalje huje pod gopostvo trinogov v malem in velikem, kakor je bilo

v starodavnih časih, in sicer v tej meri, kakor se keršanstvo manj spoštuje. O tatvinah, bogoskrunskih vloh in v svetišča, o umorih in pobijanjih, zlasti pri nekterih zdivjanih in pijanih pobih, se slišijo žalostne reči iz več krajev, tudi po Slovenskem. *) Na Laškem in Francoskem je frajmavrarska vlada v polnem nasprotju z narodom, kateri Cerkev spoštuje, vlada jo pa zatira; na Nemškem je saj oziroma na katoličane ravno taka. Zato je pa tudi n. pr. po Laškem polno tolovajstva in v glavnem mestu, kjer se 15. t. m. prične deržavni zbor, je že v prvi seji na dnevnem redu zidanje ali zvišanje naprave za bolnike z ostudno boleznijo! Na Francoskem je narod grozno razdražen, ker po Parizu in po okrajnih žandarji in policaji z divjo silo lomijo v samostane, iz katerih preganjajo nedolžne minihe; povsod pa najdejo stanovanja zaklenjene in vhode založene ter „frajgajsterji“ potrebujejo dosti časa, predno svoj namen dosežejo. Veliko število vradnikov, kateri še kaj vesti imajo, se toraj službam odpoveduje in trinogi sami prihajajo v velike zadrege. — Turško-černogorska zadeva je pri starem. — V Perziji Kurdi rogovilijo zoper vlado. — Iz Rima prihaja veselo poročilo, da med svetim Sedežem in Rusijo je storjena pogodba v cerkvenih zadevah. — Kardinal Jakobini se je 4. t. m. podal v Rim; pravijo, da naslednik mu bo mons. Roncetti, nuncij v Monakovem. — Pet irskih škofov je na potu v Rim k sv. Očetu.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Duhovnjija št. Lampert je razpisana 20. vinot., ko č. g. Mih. Mogolič gre v stalni pokoj. — Cerkevno vstanovljena sta bila 18. vinot. čč. gg.: Ant. Zorman na duhovnijo Nevlje, in Andr. Pogorelec na duhovnijo Kolovrat. — Č. g. Fr. Špendal, duh. pom. v Cerkljah, gre za I. kapl. in administratorja v Terzič.

Darovi prihodnjič.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. dek. J. Kr. v T. na pis. 14/10: Pismo oddano. — N. C. v M.: Prosimo, kar tiče do vredništva, s celim imenom se podpisati, ker vredništvo mora vediti, s kom ima opraviti. — Mnogim prijatlom oziroma na 18. okt.: Naj serčniši zahvala za naj boljši vošila. Rad bi vsakemu posebej odpisal in tisuč sreč naznanil in čestital; ker pa zaradi opravil in okolišin vsega ne morem, kar bi rad, toraj bodi s tem opravljeno vsim tudi za novo leto. Vse pa enkrat za vselej povzamem v vsaki „memento“ pri sv. maši. — A. W. v U.: Take priporočanje Danica le malokrat sprejemamo, ako je posebna zadeva ali sila in ako se za poroka naznanil dotični gosp. duhovni pastir; drugo pa smo vam spolnili. — Š.: Da bi pesem bila koristna za omenjeni dan, morala bi imeti kak ozir na duše v vicah. G. M. v S.: Pismo, vse resnično, me je poterdilo in z upanjem poživilo. Posebna hvala! — G. Ig. L. Fab. v Šl.: Sporočili odpravništvo in upamo, da se vravná. — G. — c v Šk.: Precej prihodnjič.

*) Prosimo torej resno, naj se ne prezre v „Bratovskih zadevah“ našega lista glavni namen: „Izročenje slovenske mladine v Jezusovo in Marijino Serce in v priprošnjo sv. Jožefa za varstvo zoper poboje in nečiste znanja“. Moliti se mora začeti: molitev oblake predere.